

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Palkkioiden, korvausten ja kriteerien käsikirja 2025

Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus 16.12.2024 285 §
Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus 17.2.2025 33 § päivitetty

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Perhehoito	3
2.1 Ikäihmisten perhehoito	4
2.2. Lastensuojelun perhehoito	5
3. Tukihenkilöt ja tukiperheet	6
4. Omaishoito ja sijaispalvelu	9
4.1 Omaishoito	9
4.2. Sijaispalvelu	9
5. Työosuusraha, työtoiminta	10
6. Asunnon muutostyöt	11
7. Saattajalle maksettava korvaus suun terveydenhuollon lasten ja nuorten määräaikaistarkastuksissa käynnistä	11

1. Johdanto

Yhteistä palkkioiden ja korvausten käsikirjaa tarvitaan eri toimintamuotojen korvaustasojen vertailun helpottamiseksi sekä palkkioiden ja korvausten päivittämisen helpottamiseksi. Tähän käsikirjaan sisältyvät palvelut ovat lakisääteisiä palveluja. Hyvinvointialue voi päättää maksettavien palkkioiden ja korvausten tasosta ottaen huomioon mahdollisen lainsäädännön mukaisen vähimmäistason.

Käsikirja kattaa seuraavat palkkiot ja korvaukset:

- Perhehoito
- Tukihenkilöt ja tukiperheet
- Omaishoito ja sijaispalvelu
- Työkorvaus
- Asunnon muutostyöt
- Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
- Matkakorvaus lasten ja nuorten suun terveydenhuollon määräaikaistarkastus-käynneistä

Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnasta, perhehoidosta ja sijaispalvelusta maksetaan 1.1.2025 lukien kilometrikorvaus, joka on **0,59 euroa/km** hyväksytyistä matkoista. **Kilometrikorvaus koskee Pohjanmaan hyvinvointialueen niin sisäisiä kuin hyvinvointialueen ulkopuolelle tapahtuvia matkoja. Kilometrikorvaus ei ole verotettavaa tuloa. Yli 25 km/päivä olevat matkat, jotka eivät sisälly kulukorvaukseen (esim. koulumatkat), voidaan ennakkoon sovitulla tavalla hyväksyä (kuten esimerkiksi lapsen tapaamiset vanhempien kanssa, terapia tai matkat lapsen tukipalveluihin).**

2. Perhehoito

Perhehoidon tarkoituksena on turvata hoidettavalle perheenomainen ja hoidettavan tarpeiden mukainen perhehoito. Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan. Perhehoito perustuu perhehoitolaakiin (263/2015) ja perhehoidolla tarkoitetaan hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona (perhehoitolaki 3 §).

2.1 Ikäihmisten perhehoito

Hyvinvointialueella tuotetaan ennestään perhehoitoa lastensuojelun ja vammaishuollon asiakkaille, mutta ei vielä ikäihmisille. Pohjanmaan hyvinvointialue on kartoittanut kiinnostusta Botnia-hankkeen puitteissa vuonna 2024.

Toiminta alkaa keväällä 2025. Kiertävällä perhehoidolla ikäihmisille tarkoitetaan hoitoa tai muuta hoitoa, joka järjestetään asiakkaan kotona perhehoitajan avulla. Ikäihmisten perhehoidon aloittamisen tavoitteena on tarjota vaihtoehtoja hoidon ja huolenpidon järjestämiseen kodinomaisissa olosuhteissa ja edistää omaishoitajan mahdollisuutta lakisääteiseen vapaaseen. Hoidon ja huolenpidon lisäksi perhehoito voi osaltaan edistää ikäihmisten turvallisuutta ja mahdollisuuksia sosiaalisiin suhteisiin perhemäisessä kodissa. Perhehoito myönnetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) perusteella ja hoito järjestetään perhehuoltolain (263/2015) perusteella.

Omaishoitaja ei ole sosiaali- ja terveysalan ammattilainen, mutta hänen soveltuvuuttaan tehtävään on arvioitu pakollisessa valmentavassa koulutuksessa. Lääketieteellistä tietämystä vaativia tehtäviä ei ole mahdollista antaa omaishoitajalle.

Yksi lakisääteinen vapaapäivä voidaan pitää yhtenä kokonaisena vuorokautena tai jakaa enintään neljään enintään 6 tunnin hoitajaksoon. Omaishoitaja voi pitää kertyneet vapaat säännöllisesti kuukausittain. Palvelun saatavuus voi vaihdella hyvinvointialueen eri osissa.

Aluehallitus on hyväksynyt ikäihmisten perhehoitoa koskevat ohjeet ja periaatteet 14.11.2022 (§ 157) ja ohjeet päivitetään.

Lyhytaikainen perhehoito	1.1.2024	1.1.2025
Kiertävä perhehoito ikääntyneille asiakkaan kodissa	Ei käytössä	Alle 8 h 15,00 €/h Yli 8 h max 150,00 €/vrk Kilometrikorvaus max 50 km yhdensuuntainen matka

2.2. Lastensuojelun perhehoito

Perhehoito on laitoshoitoon nähden ensisijainen lapsen sijaishuollon muoto: laitoshoittoa järjestetään, jos lapsen sijaishuoltoa ei voida järjestää lapsen edun mukaisesti riittävien tukitoimien avulla perhehoidossa tai muualla (lastensuojelulaki 50 §). Tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle lapselle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalista kehitystään (perhehoitolaki 1 §). Perhehoitoa voidaan käyttää huostaanotettujen ja kiireellisesti sijoitettujen lasten hoidon ja huolenpidon järjestämiseksi tai kun lapsi sijoitetaan avohuollon tukitoimena. Perhehoitoa toteutetaan myös lastensuojelulain mukaisena jälkihuoltona.

Pohjanmaan hyvinvointialueella edellä mainittua perhehoitoa järjestää perhehoitoyksikkö. Perhehoitoyksikön tehtävänä on rekrytoida, kouluttaa ja valmentaa ja tukea perhehoitajia. Myös ostopalveluna hankittava lastensuojelun perhehoito ohjataan perhehoitoyksikön kautta. Perhehoitaja toimii toimeksiantosuhteessa. Ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta (perhehoitolaki 3 §).

Perhehoitajaksi hyväksyminen on kolmivaiheinen. Ensin perheen on käytävä valmennus, jonka lopussa yhteisellä arviolla perheen aikuiset voidaan todeta valmiuksiltaan sopiviksi perhehoitajan tehtävään. Pohjanmaan hyvinvointialueella perhehoidon johtaja hyväksyy perhehoitajan päteväksi toimimaan alueella toimeksiantosuhteisena perhehoitajana. Lisäksi lapsen asiasta vastaava työntekijä ja/tai johtava viranhaltija (asiasta vastaavan työntekijän valmistelun pohjalta) tai hallinto-oikeus sosiaalitoimen esityksen pohjalta määrittää sijoittamispäätöksen kautta lapselle perhehoitoperheen. Perhehoidon käyttöä sijoitusmuotona säätelee lastensuojelulaki.

Lyhytaikainen perhehoito	1.1.2024	1.1.2025
Päivystyskorvaus	1.612,40 €/kk	1647,90 e/kk
Palkkio	33,57 €/vrk (ensimmäisestä lapsesta)	34,31 €/vrk
Kulukorvaus	29,33 €/vrk	29,66 €/vrk

Perhehoidon palkkiot ja kulukorvaukset	1.1.2024	1.1.2025
Perushoitopalkkio	1470,98 €/kk	1.503,34 €/kk
Lomituspalkkio	52,35/vrk	53,50 €/vrk
Kulukorvaus minimi	-	502,17€/kk
0-11 vuotta	614,51 €/kk	621,15 €/kk
12-16 vuotta	700,25 €/kk	707,81 €/kk
17-	785,04 €/kk	793,52 €/kk
Käynnistämiskorvaus Vähimmäismäärä	1841,88	1861,77

- mikäli perhehoitaja jää hoitamaan 0-3v vuotiasta sijoitettua lasta kotiin, maksetaan hänelle tältä ajalta 50% korotus palkkioon
- mikäli asiasta vastaavan sosiaalityöntekijän ja perhehoitajan vastaava työntekijä katsovat, että lapsi hyötyy perhehoitajan jäämisestä kotiin hoitamaan yli 3 vuotiasta sijoitettua lasta, voidaan hoitopalkkiota korottaa määräajaksi 50%lla.
- kun lapsella on kelan myöntämä vammaistuki, peritään tämä hyvinvointialueelle ja perhehoitajalle maksetaan kelan päätöksen ajalta hoitopalkkion korotusta hoidettavuuden perusteella kelan korvaus kaksinkertaisena (esim. perus vammaistuki 102,85e7kk peritään Pohjanmaan hyvinvointialueelle, perhehoitajalle maksetaan 205,70e/kk)

3. Tukihenkilöt ja tukiperheet

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 28 §:n mukaisen erityisen tuen tarpeessa olevalle lapselle voidaan myöntää tukihenkilö tai tukiperhe lastensuojelulain (417/2007) 36 §:n mukaisena lastensuojelun avohuollon tukitoimena tai erityishuoltolain (519/1977) 2 §:n perusteella. Tukihenkilöille ja tukiperheille maksettavien palkkioiden ja kulukorvausten suuruutta ei ole määritelty lainsäädännössä, vaan palvelusta päättävä taho määrittää myös palkkiosummat.

Tukihenkilötoiminnalla tuetaan lasten ja perheiden hyvinvointia ja helpotetaan heidän arkeaan. Tukiperhetoiminnassa tuen tarpeessa oleva osallistuu tukiperheen normaaliin arkeen ja voi sopimuksen mukaan myös yöpyä perheen luona (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 28 §).

Tukihenkilöt tapaavat lasta tai perhettä esimerkiksi yhteisen tekemisen merkeissä. Tukihenkilö tapaa asiakkaan joko kotona tai kodin lähiympäristössä, tapaamisia on muutama tunti kerrallaan joka viikko tai joka toinen viikko. Tukiperhe on perhe, jonka luona lapsi voi vieraillla ja viettää aikaa esimerkiksi yhtenä viikonloppuna kuukaudessa. Tarkoituksena on antaa lapselle tai nuorelle turvaa ja huolenpitoa. Tukiperheet ovat tärkeä tuki myös vanhemmille. Tukiperheen luona voi viettää viikonlopun kerrallaan tai olla osa-aikaisessa hoidossa useita kertoja kuukaudessa, enintään 8 t/vrk. Vammaisalan tukihenkilötoimintaan osallistuu erityistukea tarvitsevia henkilöitä, yleensä sosiaalihuoltolain mukaisten tuki- ja palvelutoimenpiteiden mukaisesti.

Tukihenkilötoimintaa voidaan käyttää tukena esimerkiksi omaishoitajan lakisääteisinä vapaapäivinä, omaishoitajan/vanhempien voimavarojen vähentyessä ja ehkäiseviä tukitoimia tarvittaessa sekä perhetilanteen ollessa kuormittunut. Tukiperheen oman elämäntilanteen tulee olla vakaa ja perheen vuorovaikutuksen ja keskinäisten suhteiden turvalliset. On tärkeää, että löydetään sopiva tukiperhe ja että yhteistyö hoidettavan, tukiperheen, vanhempien ja vastuusosiaalityöntekijän kanssa on toimivaa. Kun asiakkaalle etsitään tukiperhettä, otetaan huomioon sekä asiakkaan, tukiperheen, vanhempien että vastuusosiaalityöntekijän näkemykset ja toiveet.

Tukihenkilö tai -perhe saa kulukorvauksen ja palkkion. Heidät koulutetaan tehtävään. Palkkio maksetaan lapsikohtaisesti.

Tukihenkilön palkkio 2025

- 11,40 euroa / tunti; jos henkilö toimii samanaikaisesti samassa toiminnassa useamman kuin yhden henkilön tukihenkilönä, palkkiota korotetaan 50 %:lla jokaiselta toimintaan osallistuvalla lisäasiakkaalta.
- Kulukorvaus 3,20 euroa / myönnetty tunti

Tukiperheen palkkio 2025

- Peruskorvaus 51,55 euroa/vrk ja erityistarpeisesta lapsesta 60,14 euroa/vrk
- Kulukorvaus 26,41 euroa/vrk jokaisesta lapsesta erikseen.

Tukiperheen kotona annettu hoito	Lyhytaikaishoito tukiperheessä €/ vrk (vuorokausi on 24 t)	Osavuorokautinen tukiperhehoito alle 8 tuntia
Maksuluokka 1 Lapsi ja perhesosiaalityön ja lastensuojelun tukiperhekorvaus	51,55 €	
Maksuluokka 2 Erityisen vaativat lastensuojeluasiakkaat. Vammaiset; Suhteellisen vähän hoitoa vuorokaudessa. Kehitysvammaisella ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä/käytösongelmia. Hän on ohjausta ja tukea tarvitseva, suhteellisen omatoiminen (ICF 1)	82,70 €	10,32 €/tunti
Maksuluokka 3 Vammaiset; Kohtaisen paljon hoitoa vuorokauden aikana. Kehitysvammaisen tarvitsee ohjausta ja apua joissakin päivittäisissä toiminnoissa. Tarvitsee jonkin verran valvontaa. Lieviä käytös- ja/tai psyykkisiä ongelmia. Hänellä on hoitoa tarvitsevia vaativia sairauksia. (ICF 2-3)	96,70 €	12,06 €/tunti
Maksuluokka 4 Vammaiset; Erittäin paljon hoitoa vuorokaudessa. Kehitysvammaisella on vaikeita, hoitoa vaativia sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä ongelmia. Asiakkaalla on haastavaa käyttäytymistä ja hän vaatii jatkuvaa valvontaa. Hän tarvitsee lähes kaikessa päivittäisessä toiminnassa paljon apua. Hoitaminen vaatii erityisosaamista ja intensiivistä, päivittäistä kuntouttavaa työtä. Hän on vaikeasti liikunta- ja monivammaisen (ICF 4)	131,00 €	16,35 €/tunti

4. Omaishoito ja sijaispalvelu

4.1 Omaishoito

Omaishoidon tuki on Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluva sosiaalipalvelu. Omaishoidon tuki ja sen sisältö perustuvat lakiin omaishoidon tuesta (937/2005), sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ja julkisten alojen eläkelakiin (81/2016). Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarpeenmukaisista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Hoitopalkkio maksetaan korvauksena tehdystä hoitotyöstä. Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos avun tarve koskee pelkästään ruoanlaittoa, siivousta tai asiointia kodin ulkopuolella. Arvioinnissa otetaan huomioon myös perheen normaali sisäinen vastuu ja vanhempien tavanomainen vastuu lapsesta. Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, joka kuuluu hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja jonka myöntäminen perustuu harkintaan. Omaishoidon tuki ei ole subjektiivinen oikeus.

Lasten, nuorten ja aikuisten omaishoidon tukea koordinoidaan kuntoutuksen toimialalla ja 65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tukea hallinnoidaan koti- ja asumispalvelujen toimialalla. Omaishoidon tuen myöntämisperusteita käytetään päätöksenteon perustana, jotta omaishoidon tukea voidaan myöntää hyvinvointialueella tasapuolisesti, oikeudenmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti kohdentaen.

Omaishoidon palkkiot	1.1.2024 alkaen	1.1.2025
Palkkioluokka 1	461,99 euroa/kk	472,15 euroa/kk
Palkkioluokka 2	667,19 euroa/kk	681, 87 euroa/kk
Palkkioluokka 3	1000,27 euroa/kk	1022,28 euroa/kk
Palkkioluokka 4	2032,19 euroa/kk	2076,90 euroa/kk

4.2. Sijaispalvelu

Omaishoitajan vapaan tai muun poissaolon ajaksi tarvittava hoito voidaan järjestää sijais-hoidon avulla. Sijaishoitajana voi toimia omainen, sukulainen tai muu läheinen henkilö. Hyvinvointialue voi järjestää omaishoitajan vapaan ajaksi tarvittavan sijais-hoidon tekemällä omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 3 §:n 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen. Sijaishoitaja sitoutuu antamaan omaishoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan hoidon. Sijaishoito voidaan järjestää, jos omaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjes-

tely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan henkilön edun mukaiseksi. Sijaishoitajan tulee olla vähintään 18-vuotias ja hänen on terveytensä, elämäntilanteensa ja toimintakykynsä puolesta kyettävä suoriutumaan omaishoitotehtävistä. Tarvittaessa on pyydetty lääkärintodistus hoitajan soveltuvuudesta sijaiseksi. Sijaiselle maksettava korvaus on verotettavaa tuloa.

Sijaispalvelun palkkiot omaishoidon tuesta annetun lain mukaan	2024	1.1.2025
Hoitoisuusluokat 1 ja 2	60,00 euroa/vrk	61,32 euroa/vrk
Hoitoisuusluokat 3 ja 4	81,80 euroa/vrk	83,60 euroa/vrk

5. Työosuusraha, työtoiminta

Työosuusrahaa voidaan maksaa henkilöille, jotka osallistuvat työtoimintaan (sosiaalihuoltolaki 27 e §, 710/1982, kehitysvammaisten erityishuollon asetus 24 §, 988/1977). Hyvinvointialue voi päättää työosuusrahan suuruudesta. Verottoman korvauksen yläraja on 12 euroa päivässä. Työ- ja päivätoiminnassa tehty työ jää toimintayksikön hyväksi, ellei erityishuolto-ohjelmassa ole määrätty, että työn tulos jää henkilön hyväksi (asetus kehitysvammaisten erityishuollosta § 24).

Pohjanmaan hyvinvointialueella työtoiminnasta maksetaan työosuusrahaa läsnäolopäivien perusteella, ts. sen perusteella, kuinka monta päivää henkilö on osallistunut työtoimintaan. Työosuusrahaa ei ole tarkoitettu työtehtäviin osallistuvien palkaksi, vaan se kannustaa heitä osallistumaan toimintaan. Työtoiminnassa ei kerry lomapäiviä, eikä korvata sairaspöissaoloa, samalla tavalla kuin työsopimuksissa.

Päivätoimintaan osallistumisesta ei makseta työosuusrahaa.

Työosuusraha, avotyö, päivä- ja työtoiminta	1.8.2024	1.1.2025
Avotyö tai siihen verrattava työtoiminta, työskentely vähintään 4 h päivässä	12 €/päivä	12 €/päivä
Avotyö tai siihen verrattava työtoiminta, työskentely enintään 4 h päivässä	8 e/päivä	8 e/päivä
Työtoiminta	4 €/päivä	4 €/päivä

6. Asunnon muutostyöt

Noudatetaan vuoden 2024 ohjeistusta

7. Saattajalle maksettava korvaus suun terveydenhuollon lasten ja nuorten määräaikaistarkastuksissa käynnistä

Peruskoulua käyvän lapsen saattajalle maksetaan anomuksen perusteella ja Kelan korvaustason mukaisesti matkakorvaus lapsen koulun ja suun terveydenhuollon vastaanoton välisestä matkasta siltä osin kuin matka ylittää viisi kilometriä ja sitä ei voi yhdistää koulumatkaan. Korvaus koskee vain seulontakäyntejä (luokat 1, 3, 5 ja 8), ei mahdollisia jatkokäyntejä tai riskiryhmien lisäkäyntejä.